

РАЗГОВОР

- Бидејќи Азија е многу голема, како може да се подели на региони и држави?
- Можеш ли да извршиш таква поделба?

ПРАШАЊА

- Кои се главните фактори за регионалната поделба на Азија?
- На колку региони најчесто се дели Азија?
- Кои држави припаѓаат во Северна Азија?
- Кои држави припаѓаат во Источна Азија?
- Кои држави припаѓаат во Југоисточна Азија?
- Кои држави припаѓаат во Јужна Азија?
- Кои држави припаѓаат во Средна Азија?
- Кои држави припаѓаат во Југозападна Азија?

РЕГИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА АЗИЈА

РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА

Големината на територијата, природно-географските просторни целини (низини, планини, сливни територии), социогеографските и економско-географските одлики се главни фактори за регионалната поделба на Азија. Според тоа, како посебни регионални целини се издвојуваат:

- Северна Азија
- Источна Азија
- Југоисточна Азија
- Јужна Азија
- Средна Азија
- Југозападна Азија

Северна Азија

Северна Азија главно ги опфаќа териториите што спаѓаат во сливот на Арктичкиот Океан, од планината Урал до Тихиот Океан. Оваа територија во целост се наоѓа во Русија.

Источна Азија

Во Источна Азија, главно, се вбројуваат териториите што спаѓаат во тихоокеанското сливно подрачје, односно просторот кој е ограничен со високите планини Хималаи, Памир, Алтај, Јаблановските Планини и реката Амур. Во Источна Азија се наоѓаат териториите на НР Кина (Хонг Конг, Макао), Монголија, Народна Демократска Република Кореја (Северна), Република Кореја (Јужна), Јапонија и Тајван.

Знаме	Држава	Главен град	Површина км ²	Население (ООН, 2009)
	Кина	Бејџинг (Пекинг)	9 806 400	1 331 115 200
	Тајван	Тајпеј	35 870	23 027 672
	Монголија	Улан Батор	1 564 200	2 671 000
	НДР Кореја	Пјонгјанг	122 760	23 906 000
	Р. Кореја	Сеул	99 270	48 333 000
	Јапонија	Токио	377 800	127 580 000

Забелешка: податоците во табелата се информативни, ученикот не мора да ги учи наизуст.

Југоисточна Азија

Југоисточна Азија ја сочинуваат териториите на Индокинескиот Полуостров и голем број острови, од кои најголеми се: Калимантан/Борнео, Јава, Суматра, Сулавеси, Минданао и други. Овдесенаоѓаат државите: Мјанмар, Тајланд, Демократска Народна Република Лаос, Камбоџа, Социјалистичка Република Виетнам, Федерација Малезија, Сингапур, Брунеј, Индонезија, Демократска Република Тимор и Филипини.

Знаме	Држава	Главен град	Површина км ²	Население (ООН, 2009)
	Мјанмар	Јангон	676 600	50 020 000
	Тајланд	Бангкок	513 100	63 389 730
	Лаос	Виентијан	236 800	6 320 000
	Камбоџа	Пном Пен	181 040	13 388 910
	Виетнам	Ханој	332 400	88 069 000
	Малезија	Куала Лумпур	329 760	28 200 000
	Сингапур	Сингапур	185	4 839 400
	Брунеј	Бандар Сери Бегаван	5 765	400 000
	Индонезија	Џакарта	1 904 500	230 330 000
	Источен Тимор	Дили	14 600	1 134 000
	Филипини	Манила	300 400	92 226 600

Забелешка: податоците во табелата се информативни, ученикот не мора да ги учи наизуст.

Јужна Азија

Јужна Азија ги опфаќа териториите на Индискиот Полуостров, кој на север е ограничен со планинскиот венец Хималаи, на запад со Авганистанските Планини, а на исток со планината Чин. Во Јужна Азија се наоѓаат државите Исламска Република Пакистан, Индија, Непал, Бутан, Народна Република Бангладеш, Демократска Социјалистичка Република Шри Ланка и Малдиви.

ЗАПОМНИ

– Обиди се да ги научиш државите според нивната географска локација, а главните градови заради зголемување на твоето образование и култура.

РЕГИОНАЛНА ПОДЕЛБА НА АЗИЈА

Знаме	Држава	Главен град	Површина км ²	Население (ООН, 2009)
	Пакистан	Исламабад	796 100	166 649 000
	Индија	Њу Делхи	3 287 600	1 165 040 000
	Непал	Катманду	147 200	29 331 000
	Бутан	Тимфу	46 700	697 000
	Бангладеш	Дака	147 600	162 221 000
	Шри Ланка	Коломбо	65 610	20 238 000
	Малдиви	Мале	298	309 000

Забелешка: податоците во табелата се информативни, ученикот не мора да ги учи наизуст.

Средна Азија

Средна Азија главно се поистоветува со територијата на неистечното подрачје на Каспиското, на Аралското и на другите езера со пустинските територии и Тибетската Висорамнина. Меѓутоа, поради државните граници во Средна Азија се вбројуваат државите: Република Казахстан, Република Туркменистан, Република Узбекистан, Република Киргистан, Република Таџикистан и Авганистан.

Знаме	Држава	Главен град	Површина км ²	Население (ООН, 2009)
	Казахстан	Астана	2 717 300	15 571 506
	Туркменистан	Ашгабат	488 100	5 110 000
	Узбекистан	Ташкент	447 400	27 488 000
	Киргистан	Бишкек	198 500	5 482 000
	Таџикистан	Душанбе	143 100	6 952 000
	Авганистан	Кабул	662 200	28 150 000

Забелешка: податоците во табелата се информативни, ученикот не мора да ги учи наизуст.

Југозападна Азија

Југозападна Азија се нарекува територијата од Азија што излегува на Средоземното, на Црвеното и на Арабското Море. На оваа територија се наоѓаат државите: Турција, Грузија, Ерменија, Азербејџан, Кипар, Либан, Сирија, Израел, Јордан, Ирак, Иран, Саудиска Арабија, Кувајт, Бахреин, Катар, Обединетите Арапски Емирати (ОАЕ), Оман и Јемен.

Знаме	Држава	Главен град	Површина км ²	Население (ООН, 2009)
	Турција	Анкара	780 600	71 517 100
	Грузија	Тбилиси	69 700	4 382 100
	Ерменија	Ереван	29 800	3 230 100
	Азербејџан	Баку	86 600	8 629 900
	Кипар	Никозија	9 251	801 600
	Либан	Бејрут	10 452	4 224 000
	Сирија	Дамаск	185 180	21 906 000
	Израел	Ерусалим	21 000	7 411 500
	Јордан	Аман	89 340	6 316 000
	Ирак	Багдад	438 300	30 747 000
	Иран	Техеран	1 648 000	70 517 100
	Саудиска Арабија	Ријад	2 149 700	25 721 000
	Кувајт	Кувајт	17 820	2 985 000
	Бахреин	Манама	7 109	791 000
	Катар	Доха	11 430	1 409 000
	ОАЕ	Абу Даби	82 900	4 579 000
	Оман	Маскат	212 460	2 845 000
	Јемен	Сана	536 870	23 580 000

Забелешка: податоците во табелата се информативни, ученикот не мора да ги учи наизуст.

ЗАДАЧА

– Врз основа на табелите со држави во лекцијата, пресметај со колкава површина располага секоја регионална целина и со колку население, а потоа вкупниот број на населението подели го со вкупната површина на регионот и според добиените густини на населеност утврди каква е разместеноста на населението! Податоци за Русија има во делот за Европа.

РЕЧНИК НА ПОИМИ

ЕМИРАТ – монархија на чие чело се наоѓа емир, кој има целосна власт и управува со државата.

ПОТКОНТИНЕНТ – поголема територија на периферијата на некој континент, како, на пример, Индискиот Полуостров кој често се именува како Индиски Потконтинент.

СУЛТАНАТ – монархија на чие чело се наоѓа султан, кој има целосна власт и управува со државата.

ФЕДЕРАЦИЈА – облик на уредување на држава составена од повеќе територијални единици. Тие можат да бидат со статус на држави, републики, покраини, области, кантони и слично. Федералните единици имаат посебни права со посебно внатрешно државно уредување. Федерацијата може да обединува историски, географски, административни или народносни целини.